

Sprawozdanie

Komisji budżetowej z rachunków funduszu zapomogi dla dotkniętych klęską głodową mieszkańców Galicyi za rok 1866. i 1867. jako też z budżetów tego funduszu na rok 1868. i 1869.

(Sprawozdanie Wydziału krajowego do Budżetu krajowego na r. 1868. str. 11. Dział III.)

Odpowiednio uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 24. Grudnia 1866., odraczającej rewizye nieuzupełnionych natenczas rachunków funduszu zapomogi do najbliższej sesyi, przedłożył Wydział krajowy rzechzone rachunki za dwa lata to jest za rok 1866. i 1867., a Wysoki Sejm przekazał je uchwałą z dnia 24. Sierpnia 1868. komisji budżetowej do należytego sprawdzenia. Komisya budżetowa nie zapoznaje bynajmniej prawdziwej dokładności tego rachunku, wszelako sądzi, iż, gdy ostateczne jego wynikiłości bez względu na wewnętrzny swój związek li wedle kategorii czysto rachunkowych oddzielnie uwidocznione są, jasny pogląd na obroty i przeistoczenia całego funduszu trudniejszym się staje, a każda z umieszczonych pozycji osobnego objaśnienia wymagać musi. Z tych to przyczyn przedstawia komisya budżetowa Wysokiej Izbie ten sam, co do rezultatów w niczem nie odmienny rachunek w nowem zestawieniu, które opierając się na pojedynczych a koniecznych operacyach tego funduszu, zaszło w nim zmiany dobitniej wykazać może.

Operacye te są następujące:

- I. Utworzenie funduszu zapomogi,
- II. Użycie tegoż funduszu na rzecz dotkniętych głodem,
- III. Ściąganie udzielonych tymże pożyczek,
- IV. Umorzenie pożyczek przez fundusz zapomogi zaciągniętych,
- V. Czynności administracyjne i kasowe,
- VI. Operacye kredytowe.

I. Utworzenie funduszu zapomogi.

W fundusz ten weszły:

1. datki dobroczynne wynoszące
w r. 1866. 16.089 złr. 38½ ct.
datki dobroczynne wynoszące
w r. 1867. 8.645 „ 87 „
i procenta z lokacyi uzyskane 26 „ 77 „

2. pożyczka 5procentowa z funduszu Państwa na podstawie najwyższego postanowienia z d. 11. Grudnia 1866. w kwocie

3. pożyczka 7procentowa zaciągnięta na mocy kontraktu z d. 27. Lutego 1866. w bankach i domach bankowych wiedeńskich w nominalnej kwocie 2,500.000 z kursem emisyjnym 93%, zatem wynosząca w gotówce

4. Prócz tego zobowiązał się Rząd do 2% udziału w wypłacie odsetków od pożyczki sub 3 przypadających. Ponieważ te procenta od 1. Stycznia 1866. bieżące, co pół r. się opłacają; przypada przeto funduszowi zapomogi od Rządu

	Pozy- cya przy- chodu	Przychód		Pozy- cya wy- datku	Wydatki	
		złr.	ct.		złr.	ct.
	11	24.762	2½			
	1	500.000	.			
	2	2,325.000	.			

za 1. półrocze 1866. dnia 1. Lipca 1866.	25.000 zlr.
za 2. półrocze 1866. dnia 1. Stycznia 1867.	25.000 „
za 1. półrocze 1867. dnia 1. Lipca 1867.	25.000 „

przypadająca zaś za 2. półrocze 1867. kwota, przechodzi jako na 1. Stycznia 1868. płatna na rachunek tegoż roku.

II. Użycie funduszu.

Datki dobroczynne wyż wykazane rozdano na podstawie poszczególnych asygnacyj Komisji centralnej i Wydziału krajowego; mianowicie

w roku 1866.	14.276 zlr. 50 ct.
„ 1867.	8.780 „ — „

a zatem o 1.705 zlr. 43½ ct. mniej jak wpłynęło, co się jednak spóźnionym wpływem tych datków wytłumaczyć da.

Dalej przeznaczył Wysoki Sejm uchwałą z dnia 6. Stycznia 1866. §. 3. a) 150.000 zlr. na bezzwłoczne wsparcie dla najbiedniejszych poszkodowanych; b) 300.000 zlr. na budowanie dróg w miejscowościach nieurodzajem najbardziej dotkniętych, których konkurencya obowiązek zwrotu na siebie weźmie, podczas gdy c) reszta na zapomożenia zwrotne użytą być miała.

ad a) Bezzwrotnie rozdano w r. 1866.	
gotówką	114.647 zlr. 7¾ ct.
zbożem	9.803 „ 66 „
koszta poniesione wynosiły	298 „ 29¾ „
w roku 1867. zwrócono komisarzowi w Tłustem naddane	5 „ 50 „

ad b) Z powodu uciążliwych warunków zwrotnych rozdano z całej na budowę dróg przeznaczonej kwoty tylko	12.300 zlr.
--	-------------

ad c) Na zapomogę zwrotną nareszcie wydano w r. 1866. w gotówce	1,313.612 zlr. 78¾ ct.
w zbożu wraz z kosztami transportu	463.052 „ 2 „
w r. 1867. zwrócono naddane	272 „ — „

Z zakupionego na zapomogę zboża została jednak część nierozdana, którą po zamknięciu rachunków sprzedać musiano. Uzyskana tem sposobem kwota, występuje w rachunku za rok 1866. jako dochód

Z porównania uzyskanej jako fundusz zapomogi sumy	2,849 762 zlr. 2½ ct.
z użytą na ten cel kwotą	1,935.739 „ 92¾ „

okazuje się iż jeszcze reszta w kwocie 914.022 zlr. 9¾ ct. nierozdana pozostawała, której dalsze użycie Wydział krajowy na stronie 14. wykazuje.

Pozy- cya Przy- chodu	Przychód		Pozy- cya wy- datku	Wydatki	
	zlr.	ct.		zlr.	ct.
7	75.000				
			7	23.056	59
			2	124.754	53¼
			1	12.300	
			1	1,776.936	80¾
3	1.304	50			

	Pozy- cya przy- chodu	Przychód		Pozy- cya wy- datku	Wydatki	
		złr.	ct.		złr.	ct.
7% bonifikacya za przedterminowe złożenie kapitału	3.292	złr.	88	ct.		
1/8% prowizya od przeniesienia ka- pitałów	4.785	"	66	"		
Adwokatowi za ułożenie kontraktu z bankami	1.000	"	—	"		
Koszta podróży jednego z członków Wydziału do Wiednia i wynagro- dzenie za czynności konfekcyi Obligów	785	"	22	"		
Porta i telegramy	136	"	73	"		
Druki	467	"	94	"		
Płace dyurnistów i wydatki przy dru- ku obligów	1.763	"	17	"		
Wydatki w powiatach	6.530	"	34 1/2	"		
w roku 1867. wchodzą w koszta ad- ministracyjne następujące wydatki:						
Dyurna, druki i inseraty	1.804	"	91 1/2	"		
1/2% prowizya filii anglo-austriackie- go banku za wypłatę kuponów	355	"	10	"		
Koszta filii banku kredytowego za wypłatę kuponów	13	"	12	"		
Koszta banku hipotecznego	—	"	30	"		
Koszta w powiecie Obertyńskim	88	"	94	"		
Wykazane zaś zwroty kosztów admi- nistracyjnych powstały w roku 1866. w skutek wytknień rachun- kowych	211	"	18	"		
Ze sprzedaży worów zbożowych	100	"	14	"		
W roku 1867. ze zwrotu portoryów w kwocie	608	"	81	"		
które fundusz zapomogi przed osiągnięciem uwolnienia w roku 1866. płacić musiał.						
Obroty kasowe są podwójnego rodzaju:						
1. depozytowe,						
2. zaliczkowe.						
ad 1. Wedle obrachunku przyjęto w depozyt dopłatę premii należącej do zabezpieczenia życia jednego z zapo- możonych	12, a.	46	60			
i depozyt Towarzystwa kredytowego na zabezpie- czenie zaciągniętej pożyczki w listach zastawnych	12, b.	240.000				
Wydano zaś z depozytu :						
wyż wspomniane Listy zast. w nominalnej wartości w gotówce zaś wyż wykazane				8 b	240.000	
i prócz tego kwotę				8 a	84	10
Oczywistą jest rzeczą, że z depozytu więcej wyda- nem być nie może jak tylko to, co się w depozyt wzię- ło. Suma zatem 37 złr. 50 ct. nie jest właściwie depozy- tem, tylko zwrotem uiszczonym Towarzystwu kredytowemu za mylnie wyżej policzone odsetki.						
ad 2. Obroty zaliczkowe są wynikiem kontraktu zawarte- go z bankami wiedeńskimi. Fundusz głódowy obo- wiązanym jest 3 dni przed terminem na wypłatę ku- ponów złożyć:						
w banku anglo-austriackim		29.166	złr.	67	ct.	
w zakładzie kredytowym dla handlu i przemysłu		29.166	"	67	"	

ponieważ te banki za $\frac{1}{2}\%$ prowizy wypłatę kuponów uskutecznić obowiązane są.

Wedle obrachunku wydano na ten cel bankowi anglo-austriackiemu w r. 1867. trzy zaliczki . . . 87.500 złr. 1 ct.

Zakładowi kredytowemu w roku 1866. jedną zaliczkę . . . 29.166 „ 67 „

W roku zaś 1867. całą kwotę jaką za wypłacone kupony wykazał, to jest 38.610 „ 60 „

Wydane zaliczki muszą już wedle swej natury po złożonym rachunku być zwrócone a zatem w rachunku dochodów w tej samej kwocie jak w wydatkach być wykazane.

Zaliczka w roku 1866. nie jest jako taka w dochodach wykazana i występuje ona jednak chociaż niewłaściwie między operacyami kredytowymi z roku 1866. pod l. 15. Jako wyrachowane zaliczki na wypłatę kuponów znajdujemy w dochodach od banku anglo-

austriackiego . . . 58.333 zł. 34 ct.
od zakładu kredytowego . . . 38.610 „ 60 „

Razem . 96.943 zł. 94 ct.

a zatem o jedną ratę w kwocie 29.166 złr. 67 ct. mniej jak być powinno. Nie wyrachowana ta zaliczka wykazana jest na samym końcu zamkniętego rachunku dochodów jako zaległość na zakładzie kredytowym ciężąca.

VI. Operacje kredytowe.

Nierozdana pozostałość zaciągniętej pożyczki jako też i wpływy ciągle się powtarzające, dały powód do ulokowania kapitałów luźnych, a przez to samo do uzyskania wyższego dochodu. Ulokowanie to nie może być stałem, odbywa się ono zatem albo za pomocą rachunku bieżącego (Conto corrente) z instytucjami bankowymi, albo przez zakupno asygnat kasowych tychże banków, nareszcie przez zakupno obligacyj własnych, niżej nominalnej wartości — nieznaczną tylko kwotę użytą była do zakupienia Listów zastawnych wartości 10.000 złr.

Obroty te kredytowe z bankami wykazane są w rachunku tak dochodów jako też i wydatków, mianowicie:

- 1) z Towarzystwem kredytowem . . . 14 90.000
- 2) z filią zakładu handlowo-przemysłowego . . . 15 244.193 90
- 3) z filią banku anglo-austriackiego . . . 16 243.933 62 $\frac{1}{2}$
- 4) z bankiem hypotecznym . . . 10 d. 8.041 7

Rachunek zaś efektów przedstawia następujące wyniki w roku 1866.:

kupiono własnych obligacyj w kwocie . 450 000 zł. — ct.
zapłacono zaś za nie wedle kursu 90 zł. 88 ct. 408.958 „ 10 „
i za przypadające do dnia kupna odsetki 7.087 „ 46 „

Razem . 416.045 zł. 56 ct.

w roku 1867. kupiono tychże obligacyj . 47.800 zł. — ct.
i zapłacono za nie po kursie 95 zł. 48 ct. . 45.641 zł. 35 „

Prócz tego wpływają obligacye własne także i z c.k. kas rządowych — mogą one bowiem być użyte do wypłaty bieżących podatków a fundusz krajowy obowiązany jest takowe przy wypłatach rządowych al pari przyjmować.

Pozy- cya przy- chodu	Przychód		Pozy- cya wy- datku	Wydatki	
	złr.	ct.		złr.	ct.
			9	155.277	28
13. a i b	96.943	60			
	29.166	67			
14	90.000		10 b.	90.000	
15	244.193	90	10 a.	244.180	78
16	243.933	62 $\frac{1}{2}$	10 c.	506.197	93 $\frac{1}{2}$
			10 d.	8.041	7
18, a,	450.000				
18, a,	47.800		11	461.686	91

Z tego to źródła pochodzi przychód w obligach i temu odpowiedni wydatek objęty w ogólnej sumie prócz tego zakupiono Listy zastawne w nominalnej wartości za kwotę 7.941 zł. 25¹/₂ ct. wchodzącą w ogólną sumę i 5% asygnaty banku hipotecznego za odsetki zaś od tychże efektów do dnia zakupu przypadłe zapłacono.

Zyski z tych operacji kredytowych wynikłe są:

1. uzyskane i w rachunku dochodów wykazane odsetki, mianowicie:
 - a) odsetki od kapitałów rozporządzalnych
 - b) odsetki od obligacji otrzymanych przez c. k. kasy rządowe
 - c) odsetki od skapitalizowanych odsetków
2. Wyższy nierównie zysk z różnicy kursu wypływający:

Za otrzymane obligacje zapłacono bowiem

w r. 1866.	.	.	.	408.958 zł. 10 ct.
w r. 1867.	.	.	.	45.641 „ 35 „

Razem . 454.599 zł. 45 ct.

Licząc zaś te obligacje wedle kursu te-
raźniejszego tylko al pari, posiada
fundusz zapomogi . 497.800 zł. — ct.
zyskał zatem za pomocą tej operacji . 43.200 zł. 55 ct.

Zamknawszy ten, wszystkie pozycje obejmujący ra-
chunek, otrzymamy jako:

Sumę wszystkich dochodów na rok 1866. i 1867. .	4,618.812	47		
Sumę zaś wszystkich wydatków „ „ „ „			4,094.922	27 ¹ / ₂

a zatem jako pozostałość z końcem roku 1867. .

którą Kasa krajowa z końcem roku 1867. częściowo w go-
tówce, częściowo w efektach posiadała, mianowicie:

- 1) w gotówce . 3.170 zł. 19¹/₂ ct.
- 2) w listach zastawnych . 10.000 „ — „
- 3) w asygnatach banku hipoteczn. 3.600 „ — „
- 4) w własnych obligacjach . 507.120 „ — „

Razem powyższe 523.890 zł. 19¹/₂ ct.

Pozostałość ta rachunkowa nie wykazuje jednak całego
stanu majątkowego funduszu zapomogi z końcem r. 1867.
Z wyszczególnionych bowiem operacji kredytowych, po-
zostają jeszcze w zakładach kredytowych kapitały rozpo-
rządzalne, a to:

- 1) w filii banku anglo-austriackiego 262.264 zł. 31 ct.
- 2) w banku hipotecznym . 8.041 „ 7 „

Sprawdziwszy z należytą dokładnością przedłożone przez Wydział krajowy zamknięcia rachun-
kowe funduszu zapomogi za rok 1866. i 1867. i tychże udowodnienia, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem krakowskiem, udziela Wydziałowi
krajowemu absolutorium z rachunków funduszu zapomogi dla dotkniętych klęską głodową przeznaczonej,
za rok 1866. i 1867. złożonych.

Z równą ścisłością badała komisya budżetowa przedłożone Wysokiemu Sejmowi budżeta tegoż
funduszu na r. 1868. i 1869. (Vide r. 1868. stron. 188 — 199) i przekonawszy się o ich dokładności wnosi:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem krakowskiem zatwierdza
preliminarze funduszu zapomogi głodowej przez Wydział krajowy na rok 1868. i 1869. przedłożone i posta-
nawia bezzmienne przyjęcie wszystkich w tychże budżetach wykazanych pozycji.

B o c h e ń s k i,
Przewodniczący.

P i o t r G r o s s,
Sprawozdawca.

Pozy- cya przy- chodu	Przychód		Pozy- cya wy- datku	Wydatki	
	złr.	ct.		złr.	ct.
19	9.320	.			
18 b.	10.000	.	11	9.320	.
20	3.600	.	11	7 941	25 ¹ / ₂
		.	11	3.600	.
		.	11	752	40
6	31.063	96			
10	625	10			
17a. ib.	2.609	99			
	4,618.812	47		4,094.922	27 ¹ / ₂
	523.890	19 ¹ / ₂			

Bibl. Jag.

Z drukarni K. Pöhlera 1868.
